

2018

Závěrečná správa

Kontrola výkonu zakladateľskej funkcie, hospodárenia a nakladania s majetkovými právami štátu vo vybraných štátnych podnikoch kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Závěrečná správa

Kontrola výkonu zakladateľskej funkcie, hospodárenia a nakladania s majetkovými právami štátu vo vybraných štátnych podnikoch kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

PREDKLADÁ

Ing. Karol Mitrík, predseda
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

VEDÚCI KONTROLNEJ AKCIE

Ing. Marcel Kleščinský

Bratislava február 2018

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ.....	4
ZOZNAM TABULIEK.....	5
ZHRNUTIE.....	6
1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE	9
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE.....	9
3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA	10
3.1 MPRV SR	10
3.1.1 Činnosť organizačných útvarov MPRV SR, vykonávajúcich gestorskú funkciu voči štátnym podnikom	10
3.1.2 Výber riaditeľov a členov DR štátnych podnikov	10
3.1.3 Činnosť DR v štátnych podnikoch so zameraním na členov DR, vymenovaných MPRV SR	10
3.1.4 Systém odmeňovania riaditeľov štátnych podnikov a členov DR.....	11
3.1.5 Dopad hospodárenia štátnych podnikov na rozpočet kapitoly MPRV SR.....	11
3.1.6 Postup zakladateľa pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu v správe štátnych podnikov	12
3.1.7 Koncepcia revitalizácie hydromelioračných sústav na Slovensku.....	12
3.1.8 Kontrolná činnosť zakladateľa.....	13
3.2 HYDROMELIORÁCIE, ŠTÁTNY PODNIK	13
3.2.1 Hospodárenie s majetkom a majetkovými právami podniku	13
3.2.2 Starostlivosť o majetok štátu v správe podniku	14
3.2.3 Správnosť postupu podniku pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu	14
3.2.4 Stav a úroveň vedenia účtovníctva podniku.....	15
3.2.5 Úplnosť a správnosť RÚZ podniku	15
4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU	17
5 TÍM KONTROLÓROV	17
ZÁVER.....	17
KONTAKT	17
PRÍLOHA Č. 1	18

ZOZNAM SKRATIEK A SKRÁTENÝCH POMENOVANÍ

SKRATKA / SKRÁTENÉ POMENOVANIE	VÝZNAM
AB	Administratívna budova / administratívne budovy
Agroinštitút	Agroinštitút Nitra, štátny podnik, Nitra
ČS	čerpacia stanica / čerpacie stanice
Dohoda o splátkach dlhu	Uznanie záväzku a dohoda o splátkach uzatvorená medzi štátnym podnikom Hydromeliorácie a MPRV SR dňa 01.07.2015 (č. 193/2015-350/MPRV SR)
DR	dozorná rada / dozorné rady
EBITDA	výsledok hospodárenia pred zdanením, úrokmi a odpismi
HMZ	hydromelioračné zariadenia – závlahové systémy a odvodňovacie systémy
Hydromeliorácie	Hydromeliorácie, štátny podnik, Bratislava
Koncepcia RHMS	Koncepcia revitalizácie hydromelioračných sústav na Slovensku
LESY SR	LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica
LPM Ulič	Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik, Ulič
LV	list / listy vlastníctva
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
minister, resp. ministerka	minister / ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPRV SR, resp. ministerstvo, resp. zakladateľ	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NŽ Topoľčianky	Národný žrebčín "Topoľčianky" štátny podnik, Topoľčianky
OVS	obchodné verejné súťaže
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
Projekt ROK	Projekt rekonštrukcie odvodňovacích kanálov a odvodňovacích čerpacích staníc v rámci Výzvy č. 16/PRV/2015 na opatrenie 5 PRV SR 2014 – 2020
PRV SR 2014 – 2020	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2020
PS SR	Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik, Bratislava
RMK	Rezortná majetková komisia MPRV SR
RÚZ	riadna účtovná závierka / riadne účtovné závierky
Smernica o RMK	Smernica MPRV SR č. 2106/2012-250 o činnosti rezortnej majetkovej komisie a jej postupe pri nakladaní s majetkom štátu (účinná od 03.07.2012), resp. Smernica MPRV SR č. 1820/2016-250 o činnosti rezortnej majetkovej komisie a jej postupe pri nakladaní s majetkom štátu (účinná od 11.11.2016)
SR	Slovenská republika
SVP, š. p.	SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Banská Bystrica
VH	výsledok hospodárenia
VO	verejné obstarávanie
VŠH	všeobecná hodnota majetku

Výzva č. 16/PRV/2015	Výzva č. 16/PRV/2015 na opatrenie 5 – Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby poškodeného prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení, podopatrenie 5.1 – Podpora na investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí a katastrofických udalostí, vyhlásená PPA dňa 17.12.2015
Výzva č. 19/PRV/2016	Výzva č. 19/PRV/2016 na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z PRV SR 2014 – 2020 pre opatrenie 4 – Investície do hmotného majetku, podopatrenie 4.1 – Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov, oblasť „Zavlažovanie“, vyhlásená PPA dňa 04.03.2016 a zrušená dňa 21.07.2016
zákon o Obchodnom registri	Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o slobodnom prístupe k informáciám	Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov
zákon o štátnom podniku	Zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o VO	Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, účinný do 17.04.2016, a Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinný od 18.04.2016
Závodisko	Závodisko, š. p., Bratislava
ZP	znalecký posudok / znalecké posudky
ZÚH	zostatková účtovná hodnota

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1: Prehľad dátumov schválenia koncepcií rozvoja jednotlivých štátnych podnikov gestorskými sekciami	10
Tabuľka č. 2: Prehľad vývoja ekonomických ukazovateľov podniku od jeho vzniku v tis. eur	13
Tabuľka č. 3: Výnosy podniku z predaja prebytočného majetku štátu a z prenájmu majetku v tis. eur	14

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok č. 1: Čerpacia stanica v Stupave I.	15
--	----

ZHRNUTIE

Kontrolná akcia, ktorej súčasťou boli kontroly vykonané na MPRV SR a v štátnom podniku Hydromeliorácie, bola zaradená do Plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2017 na základe Strategického plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2015 – 2017. Kontrolovaným obdobím boli roky 2015, 2016 a súvisiace obdobia.

MPRV SR je kapitolou s najväčším počtom štátnych podnikov v jeho zakladateľskej pôsobnosti v rámci SR. V pôsobnosti MPRV SR je osem štátnych podnikov, konkrétne sú to Hydromeliorácie, LESY SR, LPM Ulič, NŽ Topoľčianky, Závodisko, Agroinštitút, Agrokomplex a PS SR s celkovou zostatkovou hodnotou zvereného majetku 1,02 mld. eur. Vzhľadom na to bolo hlavným cieľom kontrolnej akcie preveriť zavedený systém výkonu zakladateľskej funkcie ministerstva voči všetkým štátnym podnikom a hospodárenie vybraného štátneho podniku, ktorým boli Hydromeliorácie.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

MPRV SR malo v kontrolovanom období v Organizačnom poriadku primerane upravené oprávnenia a zodpovednosti jednotlivých organizačných útvarov voči štátnym podnikom. Z kontroly plnenia úloh organizačných útvarov vyplynulo, **že činnosť gestorských sekcií bola vo väčšine prípadov zameraná iba na formálne schvaľovanie dokumentov predložených štátnymi podnikmi.**

V mnohých prípadoch sekcie schválili dokumenty, ktoré neboli vypracované v súlade so zákonom o štátnom podniku, resp. zákonom o účtovníctve. **Sekcie nepreukázali činnosti súvisiace s analyzovaním a hodnotením hospodárenia štátnych podnikov,** vykonanie krokov, resp. prijatie opatrení pri zhoršujúcich sa výsledkoch hospodárenia niektorých štátnych podnikov, napr. Hydromeliorácie, NŽ Topoľčianky, Závodisko. Nedostatky zistené kontrolou vyplynuli aj z **nedostatočného metodického riadenia a usmerňovania štátnych podnikov.** Jednou z príčin zisteného stavu bola aj skutočnosť, že kompetencie boli delegované na viacero organizačných útvarov, čím podľa NKÚ SR dochádzalo k ich duplicite a neriešeniu.

Výsledky kontroly ďalej preukázali, že **kontrolný systém zakladateľa nebol vôbec zameraný na kontroly plnenia cieľov štátnych podnikov a hodnotenie efektívnosti a účinnosti ich dosahovania, ani na kontroly efektívneho a účinného vynakladania finančných prostriedkov a nakladania s majetkom štátu.**

V kontrolovanom období zakladateľ vykonal v siedmich štátnych podnikoch zmeny na funkciách riaditeľov, predsedov a členov DR. V 12 prípadoch poveril výko-

nom funkcie riaditeľa štátneho podniku bez výberového konania zamestnanca štátneho podniku do vykonania výberového konania, pričom v jednom prípade nepostupoval v súlade so zákonom o štátnom podniku. Zákon o štátnom podniku porušil v niektorých prípadoch aj pri zverejnení, resp. nezverejnení výsledkov výberových konaní na webovom sídle ministerstva.

Z kontroly vyplynulo, že DR štátnych podnikov nezasadali pravidelne v súlade so štatútnymi a rokovacími poriadkami. V mnohých prípadoch bolo **predmetom ich zasadaní iba formálne prerokovanie a schválenie predložených dokumentov,** napr. koncepcií rozvoja štátneho podniku, účtovných závierok, správ o hospodárení štátneho podniku. V niektorých prípadoch **si nesplnili ani povinnosti vyplývajúce DR zo zákona o štátnom podniku,** napr. nepredložili zakladateľovi polročné správy o hospodárení štátneho podniku. V zápisniciach z rokovaní DR nebolo preukázané, s výnimkou štátneho podniku LESY SR, že by členovia DR nadväzali na svoju kontrolnú pôsobnosť vykonali kontroly účtovných dokladov, zmlúv a iných dokladov súvisiacich s hospodárením štátneho podniku a jeho podnikateľskou činnosťou. Taktiež neboli vznesené podnety zakladateľovi, alebo organizačnému útvaru štátneho podniku na vykonanie kontroly, čo bolo ich slabou stránkou. Napriek tomu, že najvyšším kontrolným orgánom v systéme riadenia štátnych podnikov je DR, **NKÚ SR hodnotí ich činnosť v kontrolovanom období ako nedostatočnú,** pretože sa v prevažnej miere zameriavali len na pasívne schvaľovanie predkladaných materiálov a dokumentov.

MPRV SR v kontrolovanom období udelilo štátnym podnikom celkom 312 predchádzajúcich súhlasov na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva majetku štátu. Vo väčšine prípadov bola v odôvodnení, prečo majetok štátu neslúži správcovi na plnenie úloh v rámci predmetu jeho činnosti alebo v súvislosti s ním, uvedená len jednotná formulácia bez uvedenia objektívnych skutočností potrebných pre overenie tohto stavu. NKÚ SR zistil, že uvedeným postupom MPRV SR odsúhlasilo predaj administratívnej budovy v Komárne a Michalovciach. **NKÚ SR hodnotí predmetné predaje z pohľadu kúpnej ceny a ceny vyčíslenej v znaleckom posudku ako nevýhodné vo vzťahu k hospodárnemu nakladaniu s majetkom štátu.**

Štátnym podnikom boli v kontrolovanom období poskytnuté finančné prostriedky z kapitoly MPRV SR vo forme národných podpôr, štátnej pomoci, priamych podpôr, projektových podpôr a na základe ďalších zmlúv a objednávok v celkovej sume 61,8 mil. eur. Z kontroly vyplynulo, že **hospodárenie niektorých štátnych podnikov nie je možné bez podpory zakladateľa,** pretože ich špecifický predmet činnosti im ne-

umožňuje dosiahnuť požadované výnosy z vlastnej činnosti, napr. Hydromeliorácie, NŽ Topoľčianky, Závodisko. Ich výsledok hospodárenia je priamo závislý od výšky poskytnutých dotácií. V tejto súvislosti NKÚ SR zistil, že MPRV SR nemalo vypracovanú analýzu výhod, resp. nevýhod dotačného systému.

Prehľad vývoja vybraných ekonomických ukazovateľov za roky 2013 až 2016 (napr. náklady, výnosy, výsledok hospodárenia po zdanení, EBITDA) v jednotlivých štátnych podnikoch je uvedený v prílohe č. 1.

Hydromeliorácie, š.p.

Kontrolou v štátnom podniku Hydromeliorácie bolo zistené, že štátny podnik od svojho vzniku hospodári so stratou, ktorú vypořádava na úkor kmeňového imania. Kým pri založení štátneho podniku kmeňové imanie predstavovalo 216,1 mil. eur, k 31. decembru 2016 bolo vykázané už iba vo výške 50,1 mil. eur. Kmeňové imanie bude opätovne znížené o dosiahnutú stratu takmer 6,9 mil. eur za rok 2016. **Pri trende dosahovania ročnej straty 6 až 7 mil. eur možno v strednodobom horizonte očakávať, že Hydromeliorácie vykážu záporné vlastné imanie.** Pochybnosti o schopnosti štátneho podniku nepretržite pokračovať vo svojej činnosti vyjadril aj auditor pri overovaní riadnej účtovnej závierky k 31. decembru 2016.

Rozhodujúcim faktorom vplyvujúcim na výsledok hospodárenia štátneho podniku je výška odpisov majetku HMZ. Z celkovej straty štátneho podniku 99,0 mil. eur, vykazanej od jeho vzniku do 31. decembra 2016, tvorili oprávky takmer 96,9 mil. eur. Kým predchodcovia štátneho podniku mali MF SR udelenú výnimku, ktorá umožňovala majetok HMZ odpisovať len evidenčne, Hydromelioráciám výnimka udelená nebola. **Značná časť majetku HMZ je nefunkčná, zastaraná a opotrebovaná, pričom jeho zostatková hodnota nezodpovedá skutočnosti,** keďže štátny podnik neúčtuje ani opravné položky k takémuto majetku, čím porušuje zákon o účtovníctve. Hydromeliorácie vyšpecifikovali majetok, u ktorého by sa mala zrealizovať hodnota vytvorením opravných položiek v obstarávacej cene 76,3 mil. eur a zostatkovej hodnote 22,3 mil. eur. Ide o 158 vodných stavieb, t. j. 810 objektov dlhodobo nevyužívaných a nefunkčných z dôvodu poškodenia krádežami a vandalizmom. Zároveň **značná časť majetku HMZ nie je zapísaná ani v katastri nehnuteľností.** NKÚ SR zistil, že v čase výkonu kontroly mali Hydromeliorácie v katastri nehnuteľností zapísané len administratívne budovy a strážne domy. Zo 482 čerpacích staníc bolo na liste vlastníctva zapísaných iba 175, čo predstavovalo 36,3 %, a z 31 skladov pri čerpacích staniciach bolo zapísaných iba 12 skladov, čo bolo 38,7 %.

Z poznatkov získaných vykonanou kontrolou tiež vyplynulo, že v štátnom podniku **od jeho vzniku doposiaľ neboli uskutočnené zásadné a systémové zmeny**

v oblasti ekonomického, finančného zabezpečenia prevádzkových a investičných potrieb HMZ a ich majetkoprávného vysporiadania. Napriek snahe Hydromeliorácií a zakladateľa o vypracovanie ucelenej koncepcie rozvoja podniku a jeho podpory, táto nebola doposiaľ schválená MPRV SR a **naďalej pretrvávajú niektoré systémové a dlhotrvajúce problémy podniku.**

Štátny podnik je zároveň v plnej miere závislý od dotácií poskytovaných zakladateľom, keďže náklady nedokáže pokryť výnosmi z vlastnej činnosti. V kontrolovanom období čerpal dotácie v celkovej sume takmer 2,2 mil. eur, ktoré použil najmä na správu hydromelioračného majetku (mzdy, prevádzku), odstránenie havarijných stavov a obnovu funkčnosti odvodňovacích kanálov, prevádzku a údržbu odvodňovacích čerpacích staníc.

Hydromeliorácie zároveň vykazujú dlhodobý záväzok voči zakladateľovi v sume 1,62 mil. eur. Dohodou o splátkach dlhu z roku 2015 sa zaviazali záväzok splatiť do roku 2034, pričom záverečná splátka je takmer 1,4 mil. eur. Podľa NKÚ SR Dohodou o splátkach dlhu na 20 rokov, napriek tomu, že jej podpísaním neboli porušené všeobecne záväzné právne predpisy, nie sú riešené dlhodobé finančné problémy štátneho podniku (likvidita) a ich príčiny, ktorých riešenie sa odložilo na niekoľko rokov.

Zároveň podľa NKÚ SR **na hospodársku a finančnú situáciu a stabilitu štátneho podniku od jeho vzniku až po súčasnosť negatívne vplývali aj časté zmeny vo funkcii riaditeľa štátneho podniku.** Za obdobie viac ako 13 rokov od vzniku štátneho podniku, t. j. od 1. júla 2003 do 31. decembra 2016, došlo v 14 prípadoch k povereniu výkonu funkcie riaditeľa bez výberového konania. V 12 prípadoch bolo zakladateľom uskutočnené menovanie do funkcie riaditeľa štátneho podniku na základe výberového konania.

Kontrolou v štátnom podniku **boli zistené nedostatky, pri ktorých boli klasifikované porušenia napr. zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy** (nehospodárne vynaloženie finančných prostriedkov za služby bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom), **zákona o VO** (napr. nevyužitie elektronického trhu, rozdelenie zákazky, nedodržanie princípu hospodárnosti a efektívnosti, neuskutočnenie VO), **zákona o účtovníctve** (nevykonanie inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v súlade so zákonom, neúčtovanie opravných položiek k majetku, neúčtovanie rezerv na súdne spory).

Vláda SR uznesením č. 573 z 20. novembra 2014 schválila Koncepciu RHMS a ministromi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR uložila v bode B.1 postupovať pri realizácii a implementácii Spoločnej poľnohospodár-

skej politiky na roky 2014 – 2020 v intenciách Konceptie RHMS s termínom plnenia do 31. decembra 2020.

V súvislosti s častými zmenami klímy, ktoré sa prejavujú v extrémoch počasia vo forme povodní alebo sucha, NKÚ SR upozorňuje na skutočnosť, že práve **oblasť poľnohospodárstva veľmi citlivo reaguje na variabilitu klímy a extrémny počasia, čím priamo dochádza k ohrozeniu potravinovej sebestačnosti Slovenska.** Jedným z najdôležitejších adaptačných opatrení v poľnohospodárstve, reagujúcich na túto skutočnosť, sa javí práve využitie hydromelioračných systémov s cie-

lom zabezpečiť trvalo udržateľné obhospodarovanie a využívanie poľnohospodárskej pôdy, nielen z dôvodu potravinovej sebestačnosti ale aj z dôvodu pracovných príležitostí.

Z výsledkov kontroly vyplynulo, že zabezpečenie rekonštrukcie, modernizácie a obnovy funkčnosti prenajatých závlahových systémov, nebolo doposiaľ zrealizované, čím nevznikli predpoklady na riešenie nepriaznivej situácie so spravovaním a využívaním štátneho hydromelioračného majetku.

1 CIEĽ KONTROLNEJ AKCIE

Cieľom kontrolnej akcie bolo poukázať na súčasný systém výkonu zakladateľskej funkcie MPRV SR a hospodárenie s majetkom a majetkovými právami štátu v štátnom podniku Hydromeliorácie.

Účelom kontrolnej akcie bolo zhodnotiť výkon zakladateľskej funkcie MPRV SR voči ôsmim štátnym podnikom a hospodárenie štátneho podniku Hydromeliorácie.

Predmetom kontroly na MPRV SR bolo preveriť: systém riadenia štátnych podnikov v jeho zakladateľskej pôsobnosti, poskytovanie verejných prostriedkov štátnym podnikom z kapitoly MPRV SR, postup zakladateľa pri nakladaní s majetkom štátu v správe štátnych podnikov a výkon kontrolnej činnosti ministerstva voči všetkým štátnym podnikom v jeho zakladateľskej pôsobnosti.

V štátnom podniku Hydromeliorácie bola kontrola zameraná najmä na hospodárenie s majetkom a majetkovými právami štátu v správe štátneho podniku.

Predmetom kontroly na MPRV SR a v štátnom podniku Hydromeliorácie bola aj realizácia Koncepcie RHMS.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

Hodnotiacimi kritériami pri kontrole, ktorá bola vykonaná ako kontrola súladu, boli normatívne štandardy, najmä zákon o štátnom podniku a zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov, na základe ktorých boli posudzované a vyhodnocované doklady a informácie poskytnuté ku kontrole. Pri kontrole bol použitý prístup detailného preverovania vecnej a obsahovej správnosti vybraných dokladov, resp. vybratej vzorky z preverovaného predmetu kontroly.

Za významné zistenie bolo považované každé zistenie, ktoré pri hospodárení s verejnými prostriedkami preukázalo neehospodárne, neefektívne alebo neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov. V oblasti účtovníctva boli za významné považované zistenia, kedy účtovné doklady neboli úplné a preukázateľné, resp. vôbec neexistovali, a v oblasti nakladania s majetkom boli za významné považované zistenia, keď neboli dodržané všeobecne záväzné právne predpisy. Pri predaji, prevode a prenájme majetku boli za významné pokladané zmluvné podmienky a ich výhodnosť pre kontrolovaný subjekt. Za významné boli považované aj kontrolné zistenia preukazujúce, že interné predpisy kontrolovaného subjektu neupravovali,

alebo nedostatočne upravovali oblasť nakladania s majetkom. Rovnako významným zistením bolo aj nezverejňovanie povinných dokumentov a nevykonanie, resp. nesprávne vykonanie VO. Za významné boli považované aj ďalšie zistenia, ktoré kontrolóri na základe svojho odborného úsudku vyhodnotili ako významné porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov.

Pri výbere vzorky boli využité neštatistické metódy, konkrétne výber vzorky založený na odbornom úsudku kontrolóra so zohľadnením rizikovosti a finančnej hodnoty jednotlivých dokladov.

Kontrola, vykonaná na MPRV SR, bola zameraná najmä na systém riadenia štátnych podnikov, v rámci ktorého boli zhodnotené činnosti organizačných útvarov ministerstva, vykonávajúcich gestorskú funkciu voči štátnym podnikom, výber riaditeľov a členov DR štátnych podnikov, činnosť DR štátnych podnikov a systém odmeňovania riaditeľov štátnych podnikov. V rámci hospodárenia bol zhodnotený postup ministerstva pri nakladaní s prebytočným majetkom v správe štátnych podnikov.

Kontrola, vykonaná v štátnom podniku Hydromeliorácie, bola zameraná najmä na vývoj jeho ekonomickej situácie, nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom štátu v jeho správe, v rámci ktorého boli zhodnotené postupy VO, starostlivosť o majetok štátu a správnosť postupu pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu. Kontrolou bol ďalej zhodnotený stav realizácie Koncepcie RHMS a Projektu ROK.

3 ZISTENIA A ODPORÚČANIA

3.1 MPRV SR

MPRV SR je rozpočtová organizácia, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet SR. Ako právnická osoba vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene, plní úlohy ako ústredný orgán štátnej správy v rozsahu zákona o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

V kontrolovanom období bolo v zakladateľskej pôsobnosti ministerstva osem štátnych podnikov a tento stav trval do času ukončenia kontroly.

Rozsah oprávnení a zodpovedností jednotlivých organizačných útvarov zakladateľa voči štátnym podnikom boli primerane vymedzené v Organizačnom poriadku.

3.1.1 Činnosť organizačných útvarov MPRV SR, vykonávajúcich gestorskú funkciu voči štátnym podnikom

Činnosť organizačných útvarov vo vzťahu k štátnym podnikom bola zameraná najmä na schvaľovanie RÚZ, návrhov na vysporiadanie VH a koncepcií rozvoja štátnych podnikov. Gestorské sekcie zodpovedali za metodické riadenie, usmerňovanie, plnenie úloh, a v niektorých prípadoch aj za prípravu a realizáciu zmlúv so štátnymi podnikmi.

NKÚ SR zistil, že gestorské sekcie v kontrolovanom období **nevypracovali stanoviská k polročným a ročným správam o hospodárení štátnych podnikov. Koncepcie rozvoja štátnych podnikov boli schvaľované aj napriek skutočnosti, že neobsahovali povinné náležitosti v zmysle zákona o štátnom podniku.**

NKÚ SR zistil oneskorené predkladanie a schvaľovanie koncepcií rozvoja štátnych podnikov, ktoré v niektorých prípadoch prebiehalo v druhom polroku, resp. až koncom roka, na ktorý bola koncepcia vypracovaná. NKÚ SR upozorňuje, že zistené **nedostatky poukazujú iba na formálny proces plnenia povinnosti, vyplývajúcej zo zákona o štátnom podniku.**

Tabuľka č. 1: Prehľad dátumov schválenia koncepcií rozvoja jednotlivých štátnych podnikov gestorskými секциami

Názov štátneho podniku	2015	2016	2017
Agroinštitút	28.04.	04.05.	09.05.
Agrokomplex	-	-	-
Hydromeliorácie	03.12.	02.08.	10.10.
LESY SR	19.01.	25.01.	12.04.
LPM Ulič	10.02.	12.02.	03.04.

NŽ Topolčianky	29.09.	30.08.	-
PS SR	17.06.	15.04.	05.05.
Závodisko	14.07.	06.07.	17.05.

Zdroj: listy gestorských sekcií štátnych podnikov

NKÚ SR zároveň zistil, že gestorská sekcia v kontrolovanom období neprerokovala a neschválila štátnemu podniku Agrokomplex základné otázky koncepcie rozvoja podniku, čím **MPRV SR nepostupovalo v súlade so zákonom o štátnom podniku.**

Okrem gestorských sekcií boli v Organizačnom poriadku úlohy určené aj sekcii pôdohospodárskej politiky a rozpočtu, ktorá mala napríklad analyzovať a hodnotiť hospodárenie štátnych podnikov, kontrolovať plnenie cieľov štátnych podnikov a hodnotiť efektívnosť ich dosahovania. NKÚ SR zistil, že sekcia si tieto úlohy neplnila.

Podľa NKÚ SR nedostatky, zistené pri kontrole plnenia úloh gestorskými секциami, poukazujú na skutočnosť, že **gestorské sekcie v kontrolovanom období nedostatočne metodicky riadili a usmerňovali štátne podniky v ich riadiacej pôsobnosti.**

3.1.2 Výber riaditeľov a členov DR štátnych podnikov

MPRV SR v kontrolovanom období okrem štátneho podniku Agroinštitút, uskutočnilo celkom 20 výberových konaní na riaditeľov v siedmich štátnych podnikoch, predsedov DR a členov DR. Z výsledkov kontroly vyplynulo, že väčšina predsedov a členov výberových komisií nepostupovala podľa ministrov, resp. ministerkou odsúhlasených návrhov priebehu výberového konania, keďže v záznamových hárkoch neuviedli silné a slabé stránky jednotlivých uchádzačov, ale ich len bodovo ohodnotili.

MPVR SR nepostupovalo v súlade so zákonom o štátnom podniku, keď nezverejnilo na svojej internetovej stránke výsledky troch výberových konaní na riaditeľa štátneho podniku LESY SR; zverejnilo len vybratých uchádzačov a nezverejnilo poradie uchádzačov a splnenie požadovaných kritérií jednotlivými uchádzačmi.

3.1.3 Činnosť DR v štátnych podnikoch so zameraním na členov DR, vymenovaných MPRV SR

V kontrolovanom období boli DR zriadené v piatich štátnych podnikoch: Hydromeliorácie, LESY SR, LPM Ulič, NŽ Topolčianky a Závodisko. DR neboli zriadené v troch štátnych podnikoch, ktorých základným predmetom činnosti bolo uspokojovanie verejnoprospešných záujmov: Agroinštitút, Agrokomplex a PS SR. Počas výkonu kontroly v nich zakladateľ zriadil kontrolné rady, ktoré mali porovnateľné práva a povinnosti ako DR.

NKÚ SR zistil, že štátny podnik NŽ Topolčianky nemal v kontrolovanom období vypracovaný a schválený štatút

DR a rokovací poriadok DR. Štatút DR a rokovací poriadok DR bol schválený ministerstvom až počas výkonu kontroly NKÚ SR.

Pôsobnosť DR, vymedzená v jednotlivých štatútoch DR, bola v súlade so zákonom o štátnom podniku. NKÚ SR zistil, že vzhľadom na odvolanie členov DR, menovaných zakladateľom, neboli DR uznášaniaschopné, čím DR nezasadali v pravidelných intervaloch a nebol dodržaný ani počet zasadnutí v zmysle štatútov DR.

NKÚ SR ďalej zistil, že **obsah rokovaní jednotlivých DR nebol v súlade so zákonom o štátnom podniku**, najmä keď DR neprerokovala RÚZ a návrh na rozdelenie zisku za rok 2014 (LESY SR), nerozhodla o úhrade straty, neschválila finančný plán (Závodisko), neschválila návrh plánu obstarávania hmotného a nehmotného majetku (LPM Ulič) a nepredkladala polročné správy o hospodárení štátneho podniku (Závodisko, NŽ Topolčianky).

NKÚ SR upozorňuje na nedostatky vo výročných správach štátnych podnikov, ktoré vo viacerých prípadoch neobsahovali náležitosti v zmysle zákona o účtovníctve. **Zo 16 výročných správ štátnych podnikov za roky 2015 a 2016 až v 11 prípadoch neboli uvedené informácie o výške ročnej odmeny riaditeľa štátneho podniku a členov DR, ani o výške ich podielov na zisku.**

NKÚ SR zistil, že v záznamoch z rokovaní DR v kontrolovanom období, s výnimkou DR štátneho podniku LESY SR, neboli uvedené skutočnosti preukazujúce, že by jej členovia, nadväzne na svoju kontrolnú pôsobnosť, resp. na základe svojej vlastnej kontrolnej činnosti, kontrolovali účtovné doklady, zmluvy a iné doklady súvisiace s hospodárením podniku a jeho podnikateľskou činnosťou. Členovia DR na svojich zasadnutiach za kontrolované obdobie nevzniesli požiadavku na zakladateľa, resp. na organizačný útvar štátneho podniku o vykonanie kontroly, súvisiacej s plnením úloh štátneho podniku a jeho podnikateľskou činnosťou.

3.1.4 Systém odmeňovania riaditeľov štátnych podnikov a členov DR

MPRV SR uzatvorilo s riaditeľmi štátnych podnikov, predsedami DR a členmi DR zmluvy o výkone funkcie, v ktorých primerane určilo ich práva a povinnosti, ako im vyplývali zo zákona o štátnom podniku, a upravilo spôsob ich odmeňovania. Riaditeľom štátnych podnikov bola časť platu vyplácaná mesačne a druhá časť platu bola viazaná na splnenie konkrétnych úloh pre daný kalendárny rok. Zároveň mali nárok na ročnú odmenu z podielu na zisku štátneho podniku. Od marca 2016 priznalo MPRV SR riaditeľom štátnych podnikov aj tzv. manažérske odstupné maximálne vo výške troch mesačných platov. Predsedom DR a členom DR, ktorí neboli štátnymi zamestnancami, stanovilo štvrťročnú odmenu. Pri určení mesačných platov riaditeľom štátnych podnikov a ich ročných odmien z

podielu na zisku a odmien predsedom DR a členom DR ministerstvo dodržalo limity určené zákonom o štátnom podniku.

NKÚ SR zistil, že na základe vyhodnotení plnenia určitých úloh v kontrolovanom období porada vedenia MPRV SR v niektorých prípadoch riaditeľom štátnych podnikov odmenu krátila, resp. im ju vôbec nepriznala.

MPRV SR pri poverení výkonom funkcie riaditeľa štátneho podniku Závodisko bez výberového konania nepostupovalo v súlade so zákonom o štátnom podniku, keďže poverený riaditeľ nebol vedúcim zamestnancom štátneho podniku.

NKÚ SR ďalej zistil, že ministerstvo v troch prípadoch nezabezpečilo zápis zmeny štatutárneho orgánu štátneho podniku LPM Ulič v Obchodnom registri, čím nepostupovalo podľa zákona o Obchodnom registri nadväzne na zákon o štátnom podniku. V dvoch prípadoch uzatvorilo s predsedom DR (Závodisko) a členom DR (Hydromeliorácie) dodatky k zmluvám o výkone funkcie, ktorými im priznalo odmenu za výkon funkcie so spätnou platnosťou a zároveň dodatky nezverejnilo v Centrálnom registri zmlúv, čím nepostupovalo podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

3.1.5 Dopad hospodárenia štátnych podnikov na rozpočet kapitoly MPRV SR

V kontrolovanom období bol štátnym podnikom LESY SR a PS SR zákonmi o štátnom rozpočte na rok 2015 a rok 2016 určený osobitný odvod zo zisku po zdanení. V súlade s uvedenými zákonmi odvedli LESY SR v každom roku po 5,3 mil. eur a PS SR po 20 tis. eur do štátneho rozpočtu.

MPRV SR poskytlo štátnym podnikom finančné prostriedky z rozpočtu kapitoly vo forme národných podpôr, štátnej pomoci, priamych podpôr, projektových podpôr a na základe ďalších zmlúv a objednávok v roku 2015 v celkovej sume 23,8 mil. eur a v roku 2016 v celkovej sume 38 mil. eur.

Národné podpory poskytlo ministerstvo štátnym podnikom Hydromeliorácie, NŽ Topolčianky a Závodisko v roku 2015 v celkovej sume 3,9 mil. eur a v roku 2016 v celkovej sume 2,5 mil. eur. Po schválení limitov národných podpôr ministrom na začiatku roka a ich úprave v priebehu roka boli vyhlásené výzvy, na základe ktorých štátne podniky predložili na MPRV SR žiadosti. Prílohou žiadostí boli aj projekty, ktoré boli vypracované na rôznej kvalitatívnej úrovni, pričom v jednom prípade nebol projekt vypracovaný v súlade s Výnosom MPRV SR. NKÚ SR zistil, že gestorská sekcia zhodnotila všetky predložené projekty ako vyhovujúce, z čoho vyplýva, že v niektorých prípadoch bolo vypracovanie projektov štátnymi podnikmi a ich posúdenie gestorskou sekciou iba formálnym procesom. Finančné prostriedky boli štátnym podnikom poskytnuté na základe uzatvorených zmlúv o poskytnutí dotácie.

Podľa predložených finančných zúčtovaní ich štátne podniky čerpali na 100 %, okrem Hydromeliorácií, ktoré nevyčerpanú časť dotácie vrátili v stanovenom termíne na účet MPRV SR.

Na základe ďalších zmlúv, objednávok, uznesení vlády SR a iných právnych titulov uhradilo MPRV SR štátnym podnikom v roku 2015 celkom 15,7 mil. eur a v roku 2016 celkom 34 mil. eur. Rozhodujúca časť finančných prostriedkov (15 mil. eur v roku 2015 a 33,5 mil. eur v roku 2016) bola poskytnutá PS SR. NKÚ SR upozorňuje na **nedostatky súvisiace s preukázaním prevzatia fakturovaných služieb**, čím nebola zabezpečená preukázateľnosť účtovného záznamu a zároveň **nesprávne zaúčtovanie zálohových faktúr**. Uvedené bolo vyhodnotené ako **konanie v rozpore so zákonom o účtovníctve**.

NKÚ SR zistil, že PS SR nevrátili ministerstvu v súlade s uzatvorenou zmluvou preplatok v sume 1,4 mil. eur, ktorý mu vyúčtovali za poskytnuté služby. Ministerstvo preplatok od štátneho podniku ani nevymáhalo, ale zabezpečilo zmenu účelu použitia poskytnutých finančných prostriedkov a následne uzatvorilo s PS SR ďalšiu zmluvu o poskytnutí služieb.

3.1.6 *Postup zakladateľa pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu v správe štátnych podnikov*

Minister zriadil RMK ako osobitný poradný orgán, ktorý posudzoval návrhy na nakladanie s majetkom štátu najmä v rozsahu Smernice o RMK. Obsahom rokovaní RMK boli podané žiadosti na MPRV SR o udelenie predchádzajúceho súhlasu na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva majetku štátu a žiadosti o schválenie zámeru k prevodu vlastníctva prebytočného majetku štátu v správe štátnych podnikov. Smernica o RMK určovala za prebytočný majetok taký, ktorý neslúžil a ani v budúcnosti nemal slúžiť štátnym podnikom na plnenie úloh v rámci predmetu ich činnosti alebo v súvislosti s ním. Závery z rokovaní RMK boli pre ministra odporúčaním na udelenie alebo neudelenie predchádzajúceho súhlasu.

MPRV SR v roku 2015 udelilo 211 predchádzajúcich súhlasov na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva majetku štátu, ktorého ZÚH bola v sume 645 tis. eur. Kúpna cena predávaného majetku v roku 2015 predstavovala sumu 4,14 mil. eur.

V roku 2016 MPRV SR udelilo 101 predchádzajúcich súhlasov na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva majetku štátu, ktorého ZÚH bola v sume 161 tis. eur. Kúpna cena predávaného majetku v roku 2016 predstavovala sumu 1,26 mil. eur.

NKÚ SR pri preverovaní dodržiavania ustanovení o postupe pri nakladaní s majetkom štátu zistil **nesúlad v predkladaných žiadostiach**.

NKÚ SR upozorňuje, že **nedostatky zistené pri schvaľovaní zámerov predaja vyplývali najmä z ich formál-**

neho posudzovania. MPRV SR nezabezpečilo potrebné údaje pre posúdenie predkladaných žiadostí z pohľadu preukázateľnosti, že štátny podnik nemá na prevádzku predmetného majetku štátu finančné krytie, pretože v predkladaných zámeroch chýbalo vymenovanie a vyčíslenie nákladov spojených s predmetom zámeru. Vo väčšine prípadov bola v odôvodnení, prečo majetok štátu neslúži správcovi na plnenie úloh, len jednotná formulácia **bez uvedenia objektívnych skutočností potrebných pre overenie tohto stavu**. NKÚ SR zistil, že uvedeným postupom **MPRV SR odsúhlasilo predaj AB v Komárne a Michalovciach výrazne pod cenu ZP. Predaj AB v Michalovciach**, ktorá slúžila štátnemu podniku v rámci jeho predmetu činnosti, generovala mu zisk z prenájmu nebytových priestorov a jej ponechaním by ju mohol podnik ďalej riadne využívať, **hodnotí NKÚ SR ako neodôvodnený**. Uvedená skutočnosť je popísaná v časti 3.2.3 tejto správy.

Z vykonanej kontroly ďalej vyplynulo, že na rokovanie RMK boli **v niektorých prípadoch predkladané žiadosti** o vydanie predchádzajúceho súhlasu na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva majetku štátu v správe štátnych podnikov, ktoré **neboli spracované v súlade so Smernicou o RMK**. Napriek tejto skutočnosti boli komisiou posúdené a odporúčené na udelenie súhlasu k predaju a minister následne súhlas udelil.

NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že v žiadnom z platných všeobecne záväzných právnych predpisov nebol, resp. nie je priamo upravený celý procesný postup nakladania s majetkom štátu v správe štátnych podnikov. Z tohto dôvodu bol v Smernici o RMK ministerstvom upravený postup pri nakladaní s majetkom štátu v ich správe. Nedodržaním tohto postupu sa preto v niektorých prípadoch nezachovala hospodárnosť, transparentnosť a efektívnosť nakladania s majetkom štátu.

NKÚ SR upozorňuje na skutočnosť, že počas výkonu kontroly bola schválená nová Smernica o RMK, ktorá určila miernejšie podmienky predaja majetku štátu, čím ho uľahčila, a to so záujmom predávať majetok štátu v správe štátnych podnikov. Nedostatkom sa však javí nejednoznačné vymedzenie niektorých jej pojmov, ktoré môžu zohrať rozhodujúcu úlohu z pohľadu transparentnosti pri určení kúpnej ceny.

3.1.7 *Koncepcia revitalizácie hydromelioračných sústav na Slovensku*

Vláda SR uznesením č. 573 z 20. novembra 2014 schválila Koncepciu RHMS a ministromi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR uložila v bode B.1 postupovať pri realizácii a implementácii Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2014 – 2020 v intenciách Koncepcie RHMS s termínom plnenia do 31. decembra 2020. Prioritou koncepcie bola revitalizácia, modernizácia a rekonštrukcia siete odvodnenia a závlah. Investičná obnova a moderni-

zácia hydromelioračných sústav mala byť financovaná z prostriedkov alokovaných z PRV SR 2014 – 2020, ktorých poskytovateľom je PPA, a zo zdrojov žiadateľov.

Z výsledkov kontroly vyplynulo, že **zabezpečenie rekonštrukcie, modernizácie a obnovy funkčnosti prenájatých závlahových systémov** formou podpory z prostriedkov Európskej únie, nadväzne na Konceptiu RHMS, **nebolo doposiaľ zrealizované, čím nevznikli predpoklady na riešenie nepriaznivej situácie so správou a využívaním štátneho hydromelioračného majetku**. Jedným z hlavných dôvodov nezrealizovania modernizácie a obnovy funkčnosti závlahových systémov bolo zrušenie Výzvy č. 19/PRV/2016 pre podopatrenie 4.1. Dôvodom bola zmena podmienok poskytnutia príspevku podstatným spôsobom, a to konkrétne podmienok oprávnenosti spôsobených terminologickou nejasnosťou. Nová výzva pre oblasť zavlažovania je naplánovaná na február 2018.

Rekonštrukciu odvodňovacích kanálov štátny podnik predpokladal zabezpečiť z Výzvy č. 16/PRV/2015 pre podopatrenie 5.1. Hydromeliorácie zabezpečili vypracovanie Projektu ROK, pričom za obdobie od 1. marca 2013 do 31. mája 2017 vykázali na aktivity s ním súvisiace náklady v celkovej sume 822 tis. eur. Pred podpisom zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku bol štátny podnik povinný skompletizovať povinné prílohy k žiadosti o nenávratný finančný príspevok a zaslať ich PPA na odsúhlasenie v stanovenom termíne. **NKÚ SR upozorňuje, že termín na predloženie povinných príloh bol viackrát neoprávnene predĺžovaný, výsledkom čoho bolo ročné oneskorenie vydania oznámenia o nesplnení podmienok a vyhodnotenie výzvy ako neúspešnej.** Nová výzva bola vyhlásená v decembri 2017.

NKÚ SR ďalej zistil, že podmienky vyplývajúce z Konceptie RHMS sa podniku podarilo uplatniť len v podobe vyššej sadzby nájomného, upravenej z 0,033 eur/ha/rok na 3,00 eur/ha/rok, resp. 6,00 eur/ha/rok v nových nájomných zmluvách a v dodatkoch k starším nájomným zmluvám v roku 2015.

V tejto súvislosti NKÚ SR upozorňuje na časté zmeny klímy, ktoré sa prejavujú v extrémnych zmenách počasia vo forme povodní alebo sucha. Poľnohospodárstvo veľmi citlivo reaguje na variabilitu klímy a extrémny počasia. Jedným z najdôležitejších adaptačných opatrení v poľnohospodárstve, reagujúcich na túto skutočnosť, sa javí práve využitie závlahových a odvodňovacích systémov s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľné obhospodarovanie a využívanie poľnohospodárskej pôdy.

3.1.8 Kontrolná činnosť zakladateľa

NKÚ SR zistil, že napriek spravovaniu veľkého rozsahu majetku štátnymi podnikmi a zhoršujúcim sa VH niektorých štátnych podnikov, **nebola v kontrolovanom období kontrolná činnosť zakladateľa zameraná**

na kontroly efektívneho a účinného vynakladania finančných prostriedkov a nakladania s majetkom štátu.

NKÚ SR upozorňuje na nevyhnutnosť nastavenia pravidelnej kontrolnej činnosti zakladateľa vo vzťahu k štátnym podnikom, a to aj vzhľadom na zistené nedostatky pri kontrole štátneho podniku Hydromeliorácie v oblasti účtovníctva, verejného obstarávania a nedodržiavania interných riadiacich aktov.

3.2 HYDROMELIORÁCIE, ŠTÁTNY PODNIK

Štátny podnik vznikol 1. júla 2003 z majetkovej podstaty odštepného závodu Hydromeliorácie vyčlenením zo SVP, š. p., a bol založený na uspokojovanie verejnoprospešných záujmov. Jeho rozhodujúcou úlohou je spravovať majetok HMZ v rámci celého územia SR, udržiavať a zabezpečovať jeho prevádzkyschopnosť.

3.2.1 Hospodárenie s majetkom a majetkovými právmi podniku

Podnik od svojho vzniku hospodáril so záporným hospodárskym výsledkom. Strata podniku bola spôsobená najmä odpismi majetku HMZ, ktorý predchádzajúci správcovia neodpisovali vzhľadom na výnimku udelenú MF SR v roku 1998. Vykázané straty podnik každoročne vysporiadal znížením kmeňového imania. Kmeňové imanie podniku pri jeho založení predstavovalo 216 mil. eur a k 31. decembru 2016 bolo vykázané vo výške 50 mil. eur, čo predstavovalo jeho zníženie o viac ako 166 mil. eur.

Tabuľka č. 2: Prehľad vývoja ekonomických ukazovateľov podniku od jeho vzniku v tis. eur

Rok	Náklady	Odpisy	Výnosy	VH
2003	4 157,9	85,1	4 317,7	+159,8
2004	16 310,8	8 048,4	7 874,8	-8 436,0
2005	13 377,4	8 046,4	4 261,7	-9 115,7
2006	12 890,7	8 267,5	3 823,5	-9 067,2
2007	11 025,6	8 179,2	2 148,0	-8 877,6
2008	10 953,6	8 075,5	2 877,9	-8 075,7
2009	11 194,1	7 903,6	2 610,0	-8 584,1
2010	9 615,1	7 228,7	2 335,6	-7 279,5
2011	8 784,5	7 092,9	1 978,6	-6 805,9
2012	8 828,2	7 162,9	2 039,0	-6 789,2
2013	8 849,4	7 024,9	1 823,2	-7 026,2
2014	8 729,2	6 833,3	2 486,6	-6 242,6
2015	9 094,3	6 592,5	3 061,4	-6 032,9
2016	8 216,9	6 312,2	1 348,6	-6 868,4

Zdroj: Hydromeliorácie, štátny podnik

NKÚ SR upozorňuje, že pri trende vykazovania ročnej straty na úrovni cca 6 až 7 mil. eur možno očakávať v strednodobom horizonte, že podnik vykáže záporné vlastné imanie. Podnik zároveň vykazuje dlhodobý záväzok voči zakladateľovi vo výške 1,62 mil. eur, ktorý písomne uznal v Dohode o splátkach dlhu v roku 2015 so splatnosťou do roku 2034. Z pohľadu NKÚ SR Dohodou o splátkach dlhu nie sú riešené dlhodobé finančné problémy podniku a ich príčiny, ktorých riešenie sa odložilo na niekoľko rokov.

Podnik je v plnej miere závislý od poskytovania dotácií od zakladateľa zo štátneho rozpočtu. V rokoch 2015 a 2016 boli podniku poskytnuté dotácie v celkovej sume 2,2 mil. eur na správu, údržbu, opravu a prevádzku funkčného a nefunkčného hydromelioračného majetku, ako aj na likvidáciu nefunkčných častí hydromelioračného majetku vo vlastníctve štátu. Z výsledkov kontroly vyplynulo, že výška rozpočtovaných prostriedkov nebola dostatočná na pokrytie všetkých nutných nákladov na zabezpečenie funkčnosti a prevádzky tohto majetku, na čo zakladateľ opakovane upozorňoval aj samotný podnik.

Podľa NKÚ SR **na hospodársku a finančnú situáciu a stabilitu podniku od jeho vzniku až po súčasnosť negatívne vplývali aj časté zmeny vo funkcii riaditeľa podniku.** Za obdobie viac ako 13 rokov od vzniku podniku, t. j. od 1. júla 2003 do 31. decembra 2016, došlo v 14 prípadoch k povereniu výkonu funkcie riaditeľa bez výberového konania a v 12 prípadoch bolo zakladateľom usutočnené menovanie do funkcie riaditeľa podniku.

NKÚ SR preveril, s ohľadom na predpokladanú hodnotu zákazky, vzorku celkom 28 VO, realizovaných v kontrolovanom období. Kontrolou bolo zistené, že podnik v niektorých prípadoch **nezabezpečil princíp rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie uchádzačov, a zároveň princíp hospodárnosti a efektívnosti VO.** Súpis vykonaných prác neobsahovali skutočné náklady, čím podnik nezabezpečil preukázateľnosť účtovných záznamov, čo bolo v rozpore so zákonom o účtovníctve. Z predloženej dokumentácie k procesu VO nebolo kontrolnej skupine NKÚ SR zrejmé, ako podnik postupoval pri vyčíslení predpokladanej hodnoty zákaziek, ktorá bola vo väčšine zákaziek stanovená tesne pod limitom podlimitnej zákazky. **Podnik v jednom prípade preukázateľne rozdelil predmet obstarávania, čím obišiel postup obstarávania podlimitnej zákazky.** Princíp hospodárnosti a efektívnosti nebol zachovaný ani v prípadoch, keď podnik oslovoval firmy, ktoré sídlili mimo okresov, v ktorých bolo potrebné predmet zákazky realizovať. NKÚ SR ďalej zistil, že **niektoré stavebné práce boli zadané priamo firmám bez toho, aby vzišli z procesu VO.**

3.2.2 Starostlivosť o majetok štátu v správe podniku

Podnik spravoval majetok vo vlastníctve štátu k 31. decembru 2016 v celkovej ZÚH 48,5 mil. eur. NKÚ SR upozorňuje, že podnik od roku 2004 nemal, resp. ani nemá

s výnimkou zákonných a havarijných poistení motorových vozidiel poistený majetok vo svojej správe. Uvedená skutočnosť je zapríčinená tým, že zo strany poisťovacích spoločností nebol záujem poistiť tak rozsiahly majetok, ktorý je v prevažnej miere nevyužívaný a zdevastovaný vandalizmom a krádežami, bez možnosti zabezpečenia konkrétneho systému ochrany.

NKÚ SR zistil, že celková suma vzniknutých škôd na majetku HMZ (krádeže, vandalizmus) bola v roku 2015 vykázaná vo výške 224 tis. eur, z čoho 94 % predstavovali škody spôsobené krádežami. V roku 2016 bola celková suma vzniknutých škôd viac ako 231 tis. eur.

3.2.3 Správnosť postupu podniku pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu

Dôvodom vyhlásenia majetku štátu za prebytočný bol v prevažnej miere jeho zlý technický stav, spôsobený devastáciami krádežami, a jeho dlhodobé nevyužívanie na pôvodný účel. Ďalším dôvodom bola skutočnosť, že na uvedenie takéhoto majetku do pôvodnej prevádzky podnik nedisponoval finančnými prostriedkami. NKÚ SR zistil, že uvedený stav spôsobil klesajúci záujem agropodnikateľov o prenájom HMZ, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že **k 31. mája 2017 z celkom vybudovaných 482 ČS bolo nefunkčných a neprenajatých 344 ČS.**

Tabuľka č. 3: Výnosy podniku z predaja prebytočného majetku štátu a z prenájmu majetku v tis. eur

Položka	2015	2016
Tržby z predaja majetku	506,0	396,1
Tržby z prenájmu majetku	170,3	133,4

Zdroj: Hydromeliorácie, štátny podnik

Z vykonanej kontroly v oblasti predaja prebytočného majetku vyplynulo, že podnik sa stretával s problémom akceptácie kúpnej ceny stanovenej znalcom. To, že sa niektoré stavby nepodarilo odpredať, aj keď bol o kúpu pôvodne prejavovaný záujem, zapríčinila vysoká ZÚH majetku. Reálna cena majetku stanovená VŠH na základe ZP bola podstatne nižšia ako ZÚH, preto boli tieto stavby nepredajné.

NKÚ SR však zistil aj opačný prípad pri predaji AB v správe podniku, keď sa majetok predával za zlomkovú cenu v porovnaní si vypočítanou v ZP. Konkrétne išlo o prípady predaja AB v Komárne a Michalovciach. VŠH predávaného majetku v Komárne, vypočítaná podľa ZP, predstavovala sumu 396 tis. eur. Podnik vyhlásil na predmetný majetok štyri kolá OVS. Až vo štvrtom kole OVS s vyvolávacou cenou 200 tis. eur prejavil o kúpu AB jeden záujemca. Aj napriek tomu, že predložil ponuku 95 tis. eur, čím nespĺnil podmienku vyvolávejacej ceny a OVS bola vyhlásená za neúspešnú, podnik zaslal MPRV SR žiadosť o udelenie predchádzajúceho súhlasu na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva majetku štátu. RMK následne odporučila udeliť súhlas na uzatvorenie zmluvy

ministri a AB prešla do výlučného vlastníctva súkromnej spoločnosti. **NKÚ SR hodnotí predmetný predaj ako nevýhodný vo vzťahu k hospodárnemu nakladaniu s majetkom štátu, ktorý sa predal o 300 tis. eur lacnejšie, ako bola jeho reálna cena vypočítaná v ZP.**

Ďalším prípadom nevýhodného predaja štátneho majetku bola AB v Michalovciach, ktorá slúžila podniku v súvislosti s predmetom jeho činnosti. V priestoroch AB mal podnik svoje kancelárie, archív a garáže. Ostatné časti AB boli v dlhodobom prenájme a z hľadiska výnosov a nákladov bola prevádzka AB v miernom zisku v priemere 4 tis. eur ročne. Z odôvodnenia podniku, prečo majetok neslúži na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti, vyplynulo, že podnik využíva iba dve kancelárie a vzhľadom na zlý technický stav, ktorý si vyžaduje náklady na opravu a údržbu majetku, rozhodla riaditeľka podniku o jeho predaji. NKÚ SR zistil, že náklady, ktoré podnik vyčísli na opravy a údržbu boli do 5 tis. eur. Ďalej NKÚ SR zistil, že podnik vo svojej žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva majetku štátu uviedol, že všetky objekty sú pomerne v dobrom technickom stave, boli primerane udržiavané, čo bolo v rozpore s tým, čo sa uvádzalo v zámere k predaju AB. Napriek uvedeným nezrovnalostiam členovia RMK, ako poradný orgán ministra, odporučili AB predaj bez preskúmania pravdivosti údajov.

VŠH predávanej AB v Michalovciach bola vyčíslená v ZP z roku 2013 na 265 tis. eur. Podnik na predmetný majetok vyhlásil štyri kolá OVS. Vo štvrtom kole výberová komisia vybrala súťažný návrh s ponúknutou kúpou cenou 125 tis. eur. Následne na základe žiadosti podniku o udelenie predchádzajúceho súhlasu na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva majetku štátu minister vydal predmetný súhlas, podľa odporúčaní RMK. **NKÚ SR upozorňuje na skutočnosť, že predaj majetku, ktorý podniku slúžil na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti a zároveň vykázal zisk z prevádzkovej činnosti budovy, bol neopodstatnený a nevhodný.** V čase výkonu kontroly podnik ďalej využíval priestory AB v Michalovciach, avšak už za odplatu v podobe nájomného, ktorého náklady v roku 2016 predstavovali sumu 9,6 tis. eur.

3.2.4 Stav a úroveň vedenia účtovníctva podniku

Rozhodujúcou časťou majetku podniku je majetok HMZ, ktorý bol delimitovaný pri vzniku podniku zo SVP, š. p. **V čase jeho delimitácie bola iba malá časť zaevidovaná do katastra nehnuteľností, a to najmä AB a časť ČS.** V roku 2008 podnik uskutočnil analýzu stavu majetkovoprávného usporiadania HMZ. Výsledkom analýzy bolo konštatovanie, že **iba cca 8 % majetku HMZ je majetkovoprávne usporiadaného a na jeho úplné majetkovoprávne usporiadanie (zameranie skutkového stavu stavieb, založenie LV, výkup pozemkov pod stavbami) by podnik potreboval cca 531 tis. eur.**

NKÚ SR zistil, že v čase výkonu kontroly mal podnik v katastri nehnuteľností zapísané napr. AB, strážne domy, zo 482 ČS bolo na LV zapísaných 175 ČS (36,3 %) a z 31 skladov pri ČS bolo zapísaných 12 skladov (38,7 %). Do katastra nehnuteľností zapísal predovšetkým funkčné ČS, ktoré boli prenajaté. Nefunkčné a zdevastované ČS zapísal na LV iba vtedy, ak bol záujem o ich kúpu. NKÚ SR upozorňuje, že zo 6 tis. km otvorených kanálov, ktoré sa nachádzajú v 2 262 katastrálnych územiach, mal podnik na 132 LV zapísaných len 555 pozemkov (6 %). Keďže až 85 % otvorených kanálov je vybudovaných na pozemkoch vo vlastníctve fyzických a právnických osôb, nemožno tieto pozemky od vlastníkov vykúpiť vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov.

Podnik na základe vypracovaných pasportov závlahových systémov a odvodňovacích kanálov a podľa inventarizácie hmotného majetku **už v roku 2008 vykázal nefunkčný, zastaraný a opotrebovaný majetok v ZÚH takmer 33 mil. eur.** Podnik vyšpecifikoval majetok, ktorému by sa mala zrealizovať hodnota vytvorením opravných položiek v obstarávacej cene 76 mil. eur a ZÚH 22,3 mil. eur. Ide o 158 vodných stavieb, t. j. 810 objektov dlhodobo nevyužívaných, nefunkčných z dôvodu poškodenia krádežami a vandalizmom, z ktorých ani v budúcnosti nemožno očakávať ekonomické úžitky.

Obrázok č. 1: Čerpacia stanica v Stupave I.

Zdroj: Hydromeliorácie, štátny podnik

Na nutnosť zosúladiť hodnotu majetku HMZ v účtovníctve s jeho reálnou hodnotou prostredníctvom opravných položiek, upozorňuje niekoľko rokov aj audítor vo svojich správach o overení RÚZ. **Podnik netvoril k dlhodobému majetku opravné položky, čím nepostupoval v súlade so zákonom o účtovníctve.**

3.2.5 Úplnosť a správnosť RÚZ podniku

Podnik zostavil v kontrolovanom období RÚZ k 31. decembru 2014, k 31. decembru 2015 a k 31. decembru 2016. RÚZ následne overil audítor, ktorý pri všetkých troch RÚZ vyjadril v správach z ich overovania **podmieneny názor.** Podmieneny názor vyjadril vzhľadom na nesúlady účtovnej hodnoty majetku HMZ a jeho technické-

ho stavu a na nepreukázanie vlastníctva časti majetku HMZ výpisom z katastra nehnuteľností.

Podnik nepostupoval v súlade so zákonom o účtovníctve v prípadoch, ktoré súviseli, okrem iného, s inventarizáciou majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, s netvorením rezervy na súdne spory a s

účtovaním pozemkov na účte obstarávania, ku ktorým nemal vlastnícke právo ani právo správy. NKÚ SR zistil, že podnik **neuviedol vo Výročných správach za rok 2014 a 2015 informácie určené zákonom o štátnom podniku** (výšku ročnej odmeny riaditeľa podniku, výšku ročnej odmeny členov DR).

ODPORÚČANIA

NKÚ SR, na základe poznatkov získaných kontrolou, **odporučil MPRV SR –**

pre oblasť revitalizácie hydromelioračných sústav na Slovensku:

1. konkrétne určiť zodpovednosť sekcií za realizáciu Konceptie RHMS,
2. vytvoriť „pracovnú skupinu“ zodpovedných sekcií a zároveň zabezpečiť koordináciu a spoluprácu so štátnym podnikom Hydromeliorácie pri príprave koncepčných materiálov a pri realizácii Konceptie RHMS;

v oblasti štátnych podnikov:

3. kontrolnú činnosť v rámci vnútorného kontrolného systému na ministerstve vo väčšom rozsahu zamerať na kontroly efektívneho a účinného nakladania s majetkom štátu v správe právnických osôb v jeho zakladateľskej pôsobnosti,
4. metodicky usmerniť štátne podniky, aby koncepcie rozvoja štátneho podniku predkladali zakladateľovi v decembri prechádzajúceho roku, na ktorý je koncepcia vypracovaná,
5. nadväzovať na úlohy, ktoré majú gestorské sekcie plniť vo vzťahu ku gestorovaným štátnym podnikom, zabezpečiť ich zastúpenie v DR štátnych podnikov,
6. vydávať rozhodnutia ministra o odvolaní a menovaní členov komisie súčasne,
7. doplniť, resp. vypracovať a schváliť interný dokument upravujúci postup a spôsob „cenotvorby“ pri priamom predaji, kde je kúpna cena majetku stanovená dohodou medzi štátnym podnikom a záujemcom o kúpu,
8. doplniť do aktuálne platnej Smernice o RMK povinnosť štátneho podniku predkladať v rámci povinných príloh k žiadosti k uzatvoreniu zmluvy aj ekonomickú analýzu preukazujúcu prebytočnosť majetku štátu, na základe ktorej by mohla RMK objektívne posúdiť, či štátny podnik predajom zabezpečí ekonomickú výhodnosť,
9. doplniť do spisu žiadosti predkladanej RMK zoznam dokumentov, ktoré daný spis obsahuje,
10. uvádzať odôvodnenie neudelenia súhlasu na uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva v zázname z rokovania RMK,
11. raz ročne predložiť informácie o kontrolách a výsledky kontrol vykonaných externými orgánmi kontroly, vrátane auditov vykonaných súkromnými poradenskými spoločnosťami organizačnému útvaru, ktorý štátny podnik metodicky usmerňuje od zástupcov MPRV SR v DR a kontrolných radách.

NKÚ SR, na základe poznatkov získaných kontrolou, **odporučil Hydromelioráciám, štátny podnik:**

12. vypracovať Konceptiu rozvoja podniku, prerokovať ju v DR a predložiť zakladateľovi v roku, ktorý predchádza roku, na ktorý je koncepcia vypracovaná,
13. zabezpečiť špecifikáciu druhov a množstva požadovaných prác už vo fáze VO a následne aj v zmluvách o dielo, a to s cieľom preukázania hospodárnosti a efektívnosti použitia finančných prostriedkov a zabezpečenia možnosti overenia fakturovaných prác,
14. zrealizovať proces plánovania VO na kalendárny rok s ohľadom na rozpočet a časovú náročnosť postupov vo VO,
15. v opise predmetu zákaziek pri VO bežne dostupných tovarov, služieb a stavebných prác bližšie špecifikovať technické požiadavky, podmienky a okolnosti tak, aby ich bolo možné obstaráť cez elektronické trhovisko,
16. vo výzvach na predkladanie cenových ponúk v rámci obsahu cenových ponúk požadovať predloženie výpisov z Obchodného registra nie starších ako tri mesiace,
17. zabezpečiť preukázateľnosť stanovenia predpokladanej hodnoty zákazky,
18. aktualizovať znenie Smernice č. 8/2015 vzhľadom na dodržiavanie zásady opatrnosti pri tvorbe opravných položiek k pohľadávkam a na novelizáciu zákona o účtovníctve.

NKÚ SR, na základe poznatkov získaných kontrolou, **odporuča MF SR:**

19. vykonať legislatívnu úpravu zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov za účelom zosúladenia postupov pri predaji prebytočného nehnuteľného majetku štátu v správe štátnych podnikov s postupmi zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

4 REAKCIA KONTROLOVANÉHO SUBJEKTU

Kontrolóri NKÚ SR v rámci výkonu kontroly aktívne komunikovali s kontrolovanými subjektmi o kontrolných zisteniach a odporúčaniach na zlepšenie existujúceho stavu.

Vypracované protokoly o výsledku kontroly predložili kontrolóri NKÚ SR štatutárom kontrolovaných subjektov

na oboznámenie sa s ich obsahom a na prípadné vznesenie námietok voči pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení. Zo strany kontrolovaných subjektov neboli vznesené proti zisteniam žiadne námietky.

5 TÍM KONTROLÓROV

V rámci kontrolnej akcie vykonalo kontroly dvoch kontrolovaných subjektov celkom päť kontrolórov z odboru životného prostredia a pôdohospodárstva. Traja kontrolóri majú dlhoročné skúsenosti v problematike rozpočtových pravidiel, účtovníctva, správy majetku štátu, verejného obstarávania a súvisiacich predpisov upravujúcich ďalšie kontrolované oblasti.

ZÁVER

Kontrola NKÚ SR splnila svoje ciele v stanovenom rozsahu. Kontrolóri preverili systém riadenia štátnych podnikov, v rámci ktorého boli zhodnotené činnosti organizačných útvarov ministerstva, vykonávajúcich gestorskú funkciu voči štátnym podnikom, výber riaditeľov a členov DR štátnych podnikov, činnosť DR štátnych podnikov a systém odmeňovania riaditeľov štátnych podnikov. V rámci hospodárenia štátneho podniku Hydromeliorácie bolo zhodnotené nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom štátu v správe štátneho podniku. Zhodnotené boli postupy VO, starostlivosť o majetok štátu a správnosť postupu pri nakladaní s prebytočným majetkom štátu v správe štátneho podniku.

Kontrola poukázala na významné, v nejednom prípade systémové nedostatky v preverovaných oblastiach.

V súlade so zápisnicami o prerokovaní protokolu sa kontrolované subjekty zaviazali prijať opatrenia a následne zaslať správu o splnení, resp. plnení opatrení. Ich plnenie bude NKÚ SR v rámci svojej kontrolnej činnosti vyhodnocovať.

Kontrolná akcia zameraná na hospodárenie štátnych podnikov v pôsobnosti MPRV SR bude pokračovať v zmysle Plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR aj v roku 2018. Kontroly budú vykonané v štátnych podnikoch LPM Ulič, Závodisko a PS SR. Kontrola bude vykonaná aj v štátnom podniku LESY SR a vo vybraných odštepných závodoch, kde bude okrem hospodárenia preverená aj realizácia úloh a opatrení vyplývajúca z Národného programu využitia potenciálu dreva SR a Národného lesníckeho programu SR.

KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava
☎ +421 2 5011 4451 ✉ info@nku.gov.sk

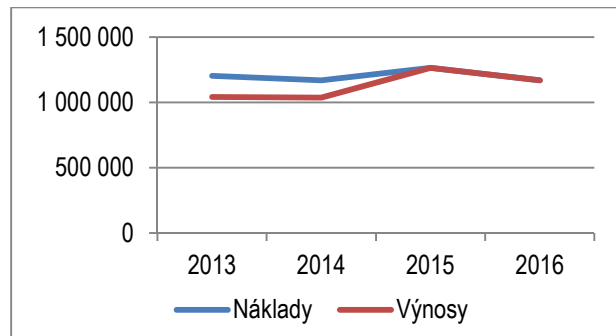
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Dobrovičova 12
812 66 Bratislava – Staré Mesto
Hydromeliorácie, štátny podnik
Vrakunská 29
825 63 Bratislava – Podunajské Biskupice

PRÍLOHA Č. 1

Vývoj nákladov, výnosov, dotácií, odpisov, výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách) za roky 2013 až 2016 podľa štátnych podnikov

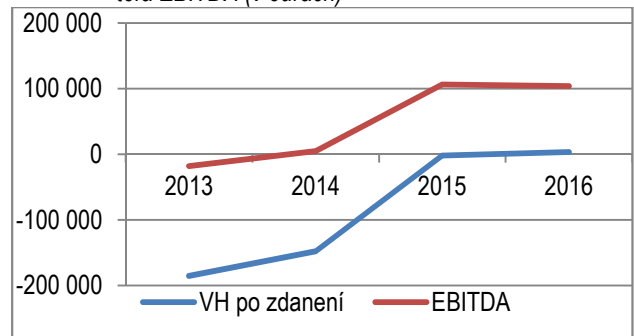
Agroinštitút

Graf č. 1 - Vývoj nákladov a výnosov (v eurách)

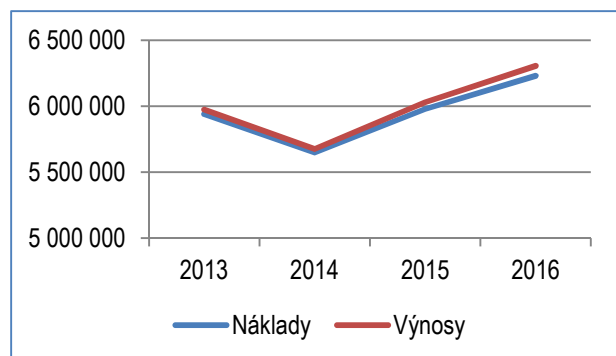
Zdroj: Výkazy ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Graf č. 2 - Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách)

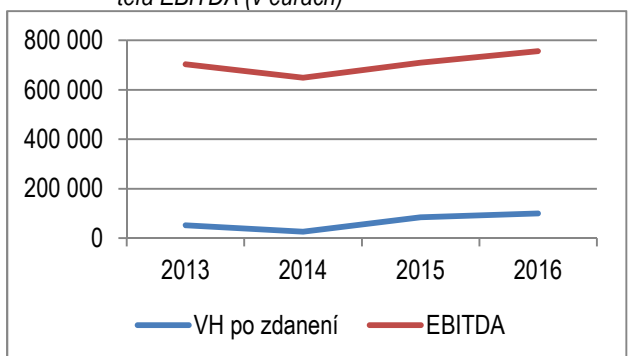
Agrokomplex

Graf č. 3 - Vývoj nákladov a výnosov (v eurách)

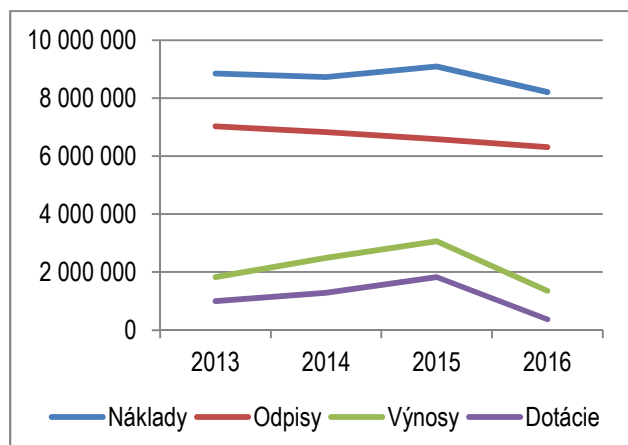
Zdroj: Výkazy ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Graf č. 4 - Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách)

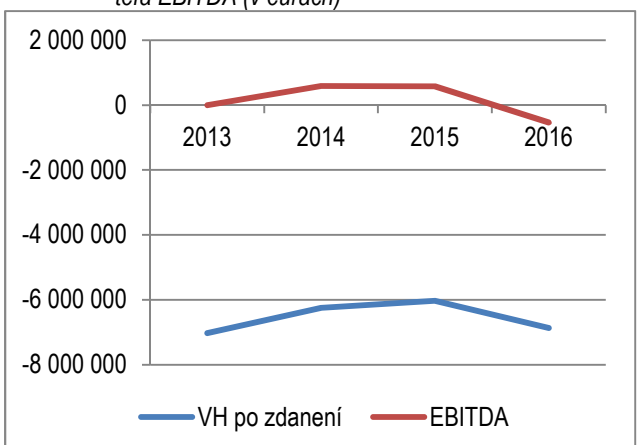
Hydromeliorácie

Graf č. 5 - Vývoj nákladov, odpisov, výnosov a dotácií (v eurách)

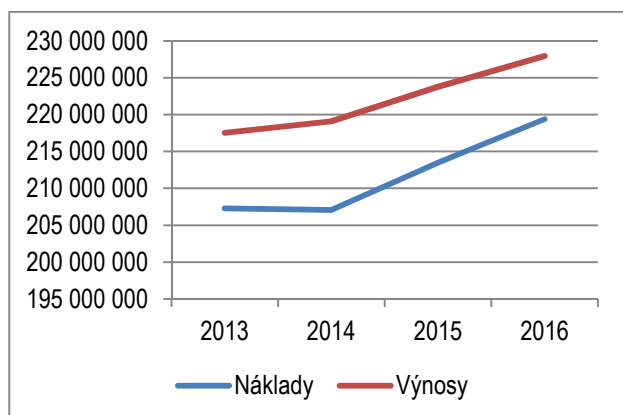
Zdroj: Výkazy ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Graf č. 6 - Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách)

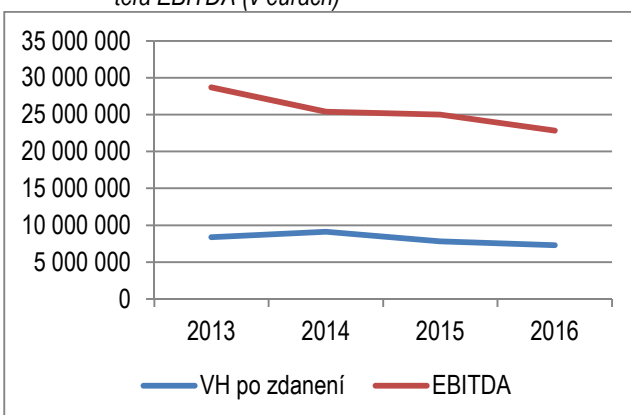
LESY SR

Graf č. 7 - Vývoj nákladov a výnosov (v eurách)

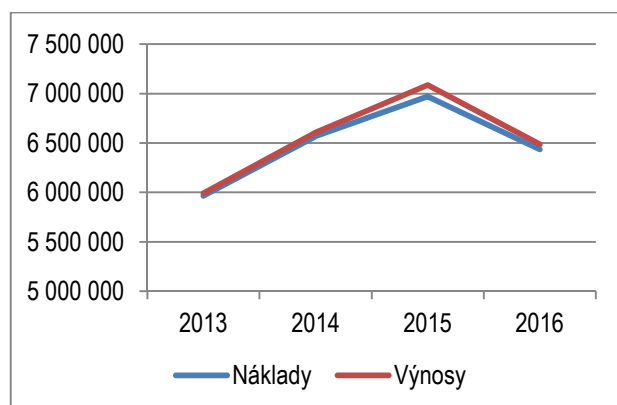
Zdroj: Výkazy ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Graf č. 8 - Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách)

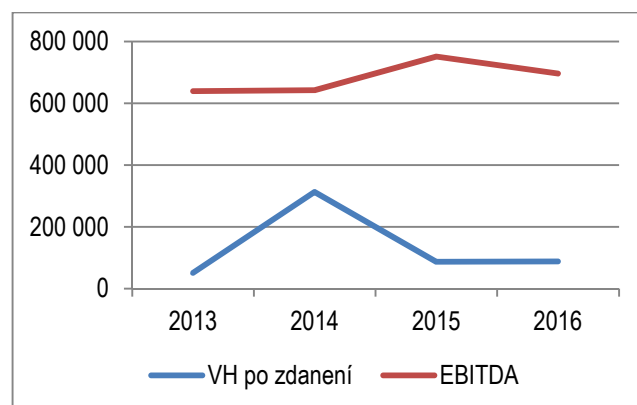
LPM Ulič

Graf č. 9 - Vývoj nákladov a výnosov (v eurách)

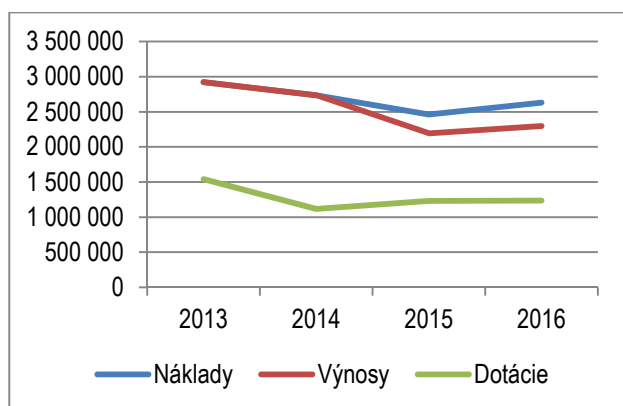
Zdroj: Výkazy ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Graf č. 10 - Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách)

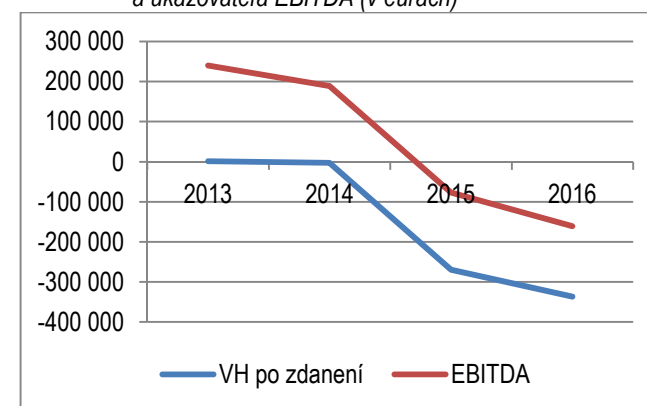
NŽ Topoľčianky

Graf č. 11 - Vývoj nákladov, výnosov a dotácií (v eurách)

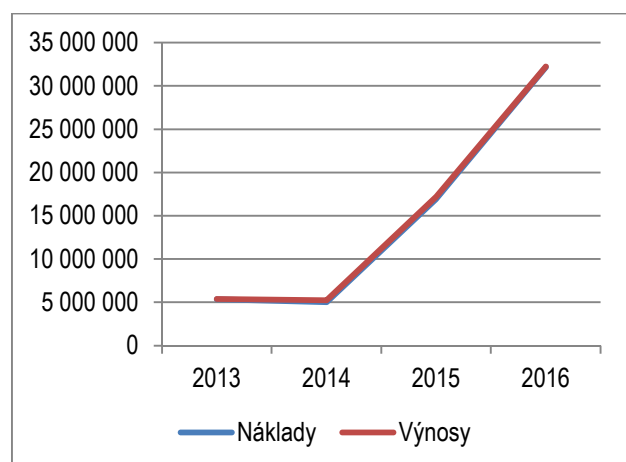
Zdroj: Výkazy ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Graf č. 12 - Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách)

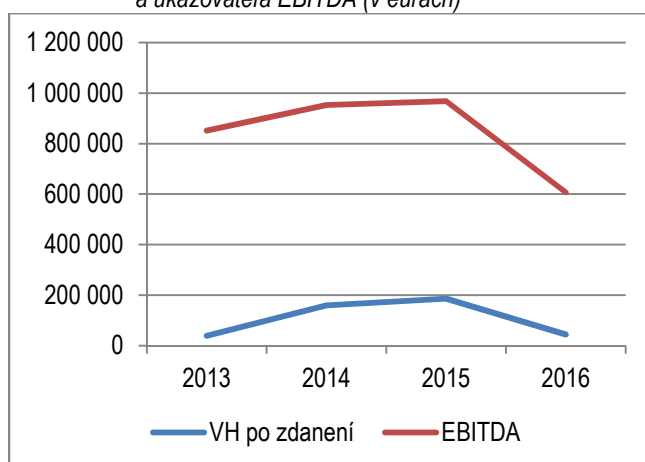
PS SR

Graf č. 13 – Vývoj nákladov a výnosov (v eurách)

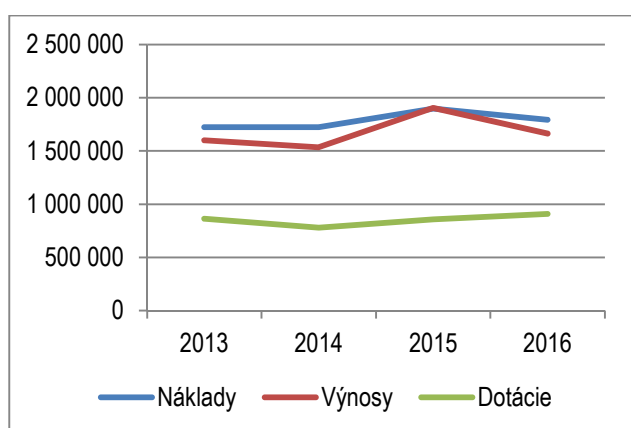
Zdroj: Výkazy ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Graf č. 14 – Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách)

Závodisko

Graf č. 15 – Vývoj nákladov, výnosov a dotácií (v eurách)

Zdroj: Výkazy ziskov a strát štátneho podniku, vlastný výpočet

Graf č. 16 – Vývoj výsledku hospodárenia po zdanení a ukazovateľa EBITDA (v eurách)

